

ZÁŘIJOVÁ VÝROČÍ ODBOJÁŘŮ

Josef Čižinský se narodil před 100 lety v Žamberku. Po ukončení školní docházky pracoval v advokátní kanceláři JUDr. Knopa. Základní vojenskou službu vykonal u hraničního praporu 3 v Žamberku a dosáhl hodnosti podporučíka. Díky tomu přešel do služeb policie a střežil budovaná pohraniční opevnění na Šluknovsku. Po mnichovské kapitulaci byl umístěn na policejním ředitelství v Praze jako

kriminální obvodní inspektor.

18. ledna 1945 byl na okraji průhonické obory vysazen sovětský výsadek, později ubytovaný v obcích Psáry, Nechánice a Točná. Velitelem byl plukovník Rudé armády Ivan Kurilovicz, zástupcem a radistou podporučík 1. čs. armádního sboru Štefan Šahur. V krátké době získali parašutisté přes 30 spolupracovníků. Neocenitelnou pomoc skupině poskytli policisté Josef Čižinský a František Čeleda. Obstarali jim vhodné oblečení a průkazy, protože vybavení ze zahraničí nemohli v protektorátních podmínkách použít. A dále zásobovali výsadek cennými zpravodajskými informacemi.

Žamberský rodák Čižinský po likvidaci paraskupiny Barium informoval plk. Kurilovicze, že silná odbojová sku-

pina na Žambersku potřebuje navázat spojení se zahraničím. 26. března byli u Jílového vysazeni dva radiisté polské divize v SSSR. Jednoho z nich měli Čižinský a Čeleda 4. dubna 1945 „eskortovat“ do Žamberka jako zadrženou osobu. Avšak 3. dubna zatkl Kurilovicze i Šahura gestapo po té, co se mu podařilo přesně zaměřit radiostanici. Gestapáky nejvíc rozčílilo zjištění, že Šahur měl legitimaci tajného agenta protektorátní policie!

Všech 17 zatčených se dožilo osvobození. Josef Čižinský stačil několik lidí varovat a sám odešel do ilegality. V pražském povstání se účastnil dobytí a obsazení vojenského lazaretu SS. Získanými zbraněmi a střelivem byly vyzbrojeny dvě čtyři bojovníků o rozhlas. Ppor. Šahur návrh na vyznamenání Čižinského a Čeledy zdůvodnil slovy: „*Jmenovaní pracovali společně. Vystavovali doklady pro velitele ilegálních skupin – parašutisty, informovali je o policejních kontrolách dokladů atd. Podávali zprávy o pohybu německých vojenských transportů, o soustředění 30 lokomotiv ve výtopnách na nádraží Smíchov, o organizaci německé policie a jejich štábů, o veškerém německém vojsku, SS a gestapu a jejich štábů v Praze, sami ve volném čase zjišťovali a podávali zprávy o opevnění řeky Labe. Jejich prostřednictvím byli organizováni další členové ilegální skupiny, kteří jim pak dodávali zprávy, které vyžadovalo vrchní velitelství I. ukrajinského frontu, jehož byli členy.*”

Josef Čižinský dostal průkaz Čs. partyzána č. 9138, medaili Za chrabrost, Pamětní medaili II. národního odboje a sovětskou medaili Za vítězství nad Německem ve Velké vlastenecké válce 1941 – 1945. Ještě 12. ledna 1949 Ústb při min. vnitra sdělilo, že „*nebyly shledány závady s hlediska jeho národní a státoobčanské spolehlivosti*”. Přesto na něho Vrchní vojenský prokurátor v Praze podal žalobu a podle článku Oldřicha Dvořáka v Žamberských listech č. 8/1992 byl Josef Čižinský odsouzen na jeden a půl roku žaláře. Tím skončilo jeho působení ve Sboru národní bezpečnosti se všemi osobními i politickými následky.

VÁCLAV ŠPRINDRICH se narodil před 120 lety v Líšnici. V německých soudních spisech je jako místo narození uváděn Žamberk. Vystudoval čtyři semestry vysoké technické školy v Praze. 15. října 1914 byl odveden jako jednorozční dobrovolník. Po krátkém výcviku byl přeložen do důstojnické školy a po jejím ukončení bojoval na různých frontách 1. světové války. V roce 1918 dostal volno k dokončení studia na vysoké škole. Poté se vrátil na italskou frontu, kde byl zraněn. Byl vyznamenán dvěma medailemi Za statečnost, Karlovým válečným křížem a medailí za zranění.

4. listopadu 1918 se po návratu z nemocnice přihlásil do činné služby v čs. armádě. Po další studijní dovolené sloužil u různých dělostřeleckých útvarů. V roce 1920 absolvoval telefonní a radiotelefonní školu, sloužil na Slovensku a vypracoval služební předpis Spojovací služba pro dělostřelectvo. V roce 1936 byl v hodnosti štábního kapitána

povolán na Ministerstvo národní obrany a přestěhoval se do Dejvic. Po Mnichovu odešel do důchodu a s dalšími propuštěnými důstojníky pracoval u statistického úřadu v Praze.

Již v roce 1939 se s dalšími důstojníky zapojil do odbojové organizace Obrana národa. Přes plk. Vedrala (v zahraničí krycí jméno Sázavský) směřovalo jejich spojení na plk. Churavého. Měli zajistit funkční spojení s krajským vedením Obrany národa v Plzni. Na přelomu let 1939 a 1940 bylo zatčeno osm vyšších důstojníků generálního štábu. Pro špkt. Šprindricha si gestapo přišlo 9. prosince 1940. Důstojníci při výsleších nevyprávěli pravdivě a záměrně měnili své výpovědi tak, aby nebyly shodné. Vyšetřování probíhalo v Praze a v Plzni a nutnost neustálých konfrontací a ověřování měněných výpovědí protáhlo vyšetřování do srpna 1941.

Soud 13. března 1942 v Berlíně odsoudil Václava Šprindricha na čtyři roky káznice za přípravu velezrady. V dubnu 1945 přežil bombardování v St. Georgen Bayreuth, při němž zahynul žamberský rodák Josef Kubec. Po návratu domů Václav Šprindrich informoval dopisem paní Kubcovou o smrti jejího manžela.

Podle knihy Občané Žamberka ve světových válkách napsal

Pavel Svědihroh

Žamberské listy č. 15 z 15. září 2014